

Viheralueiden kunnossapitourakka Jokela

(TUUDno-2022-1287)

TURVALLISUUSASIAKIRJA

22.12.2022 Viherpalvelut

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ.....	4
1.1. Kunnossapitoalue.....	4
2. TURVALLISUUSSUUNNITTELU JA TURVALLISUUSJOHTAMINEN.....	4
2.1. Turvallisuus johtaminen ja vastuut	4
2.1.1. Tilaajan turvallisuustehtävät	4
2.1.2. Pää toteuttajan / urakoitsijan turvallisuustehtävät	4
2.1.3. Muiden osapuolten turvallisuustehtävät	5
2.2. Turvallisuus seuranta	5
2.3. Tilaajan valvontaoikeudet	6
3. TURVALLISUUDEN HALLINTA	6
3.1. Liikenne	6
3.2. Koneet ja laitteet.....	6
3.3. Ergonomia	7
3.4. Kemikaaliturvallisuus	7
3.5. Henkilönsuojaimet	7
3.6. Henkilökortti.....	7
3.7. Toiminta hätätilanteessa.....	7
3.7.1. Vakava työtapaturma	8
3.8. Järjestys ja siisteys.....	8
3.9. Aliurakoitsijoiden työturvallisuus.....	8
3.10. Melu	8
3.11. Nostotyöt	8
3.12. Kaivu- ja louhintatyöt	8
3.13. Perehdyttäminen	9
4. URAKAN VAARA- JA HAITTATEKIJÄT	9
4.1. Kohteen olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät	9
4.1.1. Työympäristö	9
4.1.2. Työskentelyolosuhteet	9
4.1.3. Poikkeukselliset olosuhteet	9
4.1.4. Aikataulu ja työaika	9
4.2. Vaaralliset työt (Vna 205/2009)	10
4.3. Fysikaaliset, kemialliset, biologiset ja mekaaniset tekijät.....	10
4.3.1. Fysikaaliset tekijät	10
4.3.2. Kemialliset tekijät	10
4.3.3. Biologiset tekijät	10

4.3.4. Mekaaniset tekijät	10
4.4. Turvallisuuksuunnitelma	11

1. YLEISTÄ

Tämä turvallisuusasiakirja on rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (VNa 205/2009) mukainen.

Tämän turvallisuusasiakirjan tavoitteena on pyrkiä ennaltaehkäisemään ongelmatilanteita ja tapaturmia sekä antaa toiminta ohjeita näiden tapausten sattuessa. Turvallisuusasiakirja sisältää tietoja tähän urakkaan sisältyvien töiden ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvista vaara- ja haittatekijöistä sekä ongelmista.

Tämä asiakirja täydentää muiden asiakirjojen työsuoritusta koskevia määräyksiä. Jokaisen työmaalla toimivan Urakoitsijan ja itsenäisen työsuorittajan on noudatettava Tilaajan laatimaa turvallisuusasiakirjaa ja siinä esitettyjä turvallisuusmääräyksiä ja muita velvoitteita. Tilaajalla on oikeus antaa myöhemminkin urakkaa koskevia tarkempia turvallisuusmääräyksiä ja ohjeita.

Urakoitsija toimii tässä urakassa pääurakoitsijana ja lainsäädännön (Vna 205/2009) tarkoittamana päätoteuttajana. Tässä asiakirjassa Päätoteuttajaa koskee myös Urakoitsija nimikkeellä mainitut kohdat.

1.1. Kunnossapitoalue

Työkohteet sijaitsevat Tuusulan Jokelassa puistoissa, katualueilla, kiinteistöjen piholla ja muilla viheralueilla. Kunnossapidettäviä viheralueita on yhteensä noin 45 ha.

Kunnossapitourakka on olosuhteiltaan ja sisällöltään tyypillinen viheralueiden hoito- ja kunnossapitotyö.

Kaikissa työvaiheissa on huomioitava sekä työntekijöiden, että muiden käyttäjien turvallisuusnäkökulma sekä ympäristövaikutukset.

2. TURVALLISUUSUUNNITTELU JA TURVALLISUUSJOHTAMINEN

Työsuoritukset voidaan aloittaa Tilaajan luvan jälkeen, kun kaikki Päätoteuttajalle määrätyt asiakirjat on laadittu ja toimitettu Tilaajalle.

2.1. Turvallisuus johtaminen ja vastuut

2.1.1. Tilaajan turvallisuustehtävät

Työn tilaaja on laatinut urakkaan turvallisuusasiakirjan. Tilaaja varmistaa, että päätoteuttajana toimiva urakoitsija on laatinut soveltuvin osin VNa 205/2009 10 §:ssä tarkoitetut työturvallisuutta koskevat suunnitelmat sekä 11 §:ssä tarkoitetut alueen käytön suunnitelmat. Päätoteuttaja toimittaa suunnitelmat Tilaajalle, joka kuittaa asiakirjat toimitetuiksi.

Tilaaja nimeää urakkaan turvallisuuskoordinaattorin.

2.1.2. Päätoteuttajan / urakoitsijan turvallisuustehtävät

Päätoteuttajan on huolehdittava niistä turvallisuustehtävistä, jotka on määrätty turvallisuusmääräyksissä päätoteuttajalle. (VNa 205/2009)

Päätoteuttajana toimiva Urakoitsija laatii soveltuvin osin VNa 205/2009 10 §:ssä tarkoitetut työturvallisuutta koskevat suunnitelmat (turvallisuussuunnitelman) sekä 11 §:ssä tarkoitetut alueen käytön suunnitelmat. Turvallisuussuunnitelmassa on huomioitava Tilaajan tässä asiakirjassa tuomat huomiot. Aluesuunnitelmassa tulee esittää:

- varikko-/taukotilojen sijainti
- jätepisteen sijainti
- varastoalueet
- kemikaalien varastointi
- ensiapupisteen sijainti/sijainnit
- alkusammutuskaluston sijainti
- kunnossapito alueiden sijainti

Päätoteuttaja vastaa riskikartoituksen sekä riskienhallintasuunnitelman laadinnasta. Tilaaja kuittaa asiakirjat tehdyiksi. Tilaajalla on oikeus pyytää kyseisiin asiakirjoihin täsmennyksiä ja täydennyksiä. Riskien arvioinnissa ja riskienhallintasuunnitelmassa voidaan käyttää Tilaajan ehdottamaa tai Urakoitsijan omaa asiakirjapohjaa.

Päätoteuttajan on esitettävä Tilaajalle tarvittavat VNa 205/2009 10 §:ssä ja 11 §:ssä esitettyjen ja riskikartoituksen perusteella selvitettyjen vaarallisten töiden suunnitelmat.

Päätoteuttaja nimeää ennen töiden aloittamista pätevän vastuuhenkilön, joka vastaa Päätoteuttajan turvallisuustehtävien toteuttamisesta urakassa. Tilaajalla on oikeus olla hyväksymättä vastuuhenkilö, mikäli esitetty henkilö ei täytä tässä vastuunalaisessa tehtävässä edellytetyjä vaatimuksia.

Päätoteuttajan on ennen työkokonaisuuksien aloittamista suunniteltava eri töiden ja työvaiheiden tekeminen sekä niiden ajoitus siten, että työt ja työvaiheet voidaan tehdä turvallisesti aiheuttamatta vaaraa urakassa työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville.

Urakka-alueella on urakka-aikana vaihtelevissa määrin käynnissä samanaikaisesti muiden Urakoitsijoiden, Tilaajan tai kolmansien osapuolten toimesta tehtäviä töitä. Tämän urakan Päätoteuttaja on velvollinen huomioimaan ja tarvittaessa yhteen sovittamaan omat työtehtävänsä heidän kanssaan.

2.1.3. Muiden osapuolten turvallisuustehtävät

Aliurakoitsijoiden sekä kaikkien urakassa millään tavalla mukana olevien on noudatettava Tilaajan antamia turvallisuussääntöjä ja ohjeita.

Jokaiselle urakassa mukana olevalla on myös henkilökohtainen velvollisuus seurata omaa sekä muiden turvallisuutta, korjata puutteet ja ilmoittaa poikkeuksista välittömästi eteenpäin.

2.2. Turvallisuusseuranta

Pääurakoitsijan tulee suorittaa työturvallisuustilanteen seuranta keräämällä tiedot kaikista työtapa-turmista, vaaratilanteista ja liikenneonnettomuuksista sekä omaisuus- ja ympäristövahingoista.

Työntekijöiden turvallisuuspoikkeamat, liikenneturvallisuuden mahdolliset vaaratilanteet ja onnettomuudet käsitellään kuukausittain työmaakokouksessa ja pääurakoitsija tekee näiden pohjalta tarvittavat päivitykset turvallisuussuunnitelmaan. Turvallisuussuunnitelmaa tulee päivittää välittömästi, jos siinä todetaan puutteita.

Urakoitsijan on tehtävä koneille, laitteille, teline- ja nostokalustolle sekä nostoapuvälineille lakisääteiset vastaanotto- ja käyttöönottotarkastukset. Urakoitsijan on huolehdittava myös jatkuvasta turvallisuusseurannasta ja valvonnasta niin, että mm. työmenetelmien, -ympäristön, liikennejärjestelyjen, työkoneiden ja -laitteiden turvallisuus voidaan varmistaa koko urakan ajan.

2.3. Tilaajan valvontaoikeudet

Tilaajan nimeämällä edustajilla, kuten esimerkiksi urakan valvojalla on oikeus, milloin tahansa pitää turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia ja katselmuksia niissä työkohteissa, joissa tehdään urakkaan kuuluvia töitä.

Tilaajan edustajalla on oikeus asettaa määräaika liikenne- tai työturvallisuutta vaarantavien laiminlyöntien korjaamiseksi. Jos laiminlyöntiä ei korjata annetussa määräajassa, tilaaja voi keskeyttää työt ja antaa asian työsuojeluviranomaisten käsiteltäväksi.

Tilaajan edustajan esille tuoma liikenneturvallisuutta vaarantava puute on korjattava välittömästi, samoin puute, joka voi aiheuttaa vaaraa tai vakavaa haittaa muille työkohteen vaikutuspiirissä oleville osapuolille.

3. TURVALLISUUDEN HALLINTA

3.1. Liikenne

Päätoteuttaja on vastuussa työmaan yleisistä liikennejärjestelyistä, sekä niiden suunnittelusta ja toteuttamisesta. Kevyenliikenteen turvallisuutta ei saa heikentää työnaikaisilla liikennejärjestelyillä.

Urakoitsijan vastuullisella työnjohdolla ja kaikilla työnjohdon edustajilla tulee olla Tieturva 2 pätevyys. Henkilöstöllä tulee olla vähintään voimassaolevat Tieturva 1 pätevyys.

Urakassa liikenneväylille sijoittuvissa tehtävissä noudatetaan väyläviraston julkaisua Liikenne tietyömaalla -Yleiset käytännöt ja turvallisuusvaatimukset (Liikenneviraston ohjeita 2/2015).

Tilapäisissä liikennejärjestelyissä tulee huomioida esteettömyys SURAKU 8 -tilapäiset liikennejärjestelyt ohjeistus.

Kevyelle liikenteelle tarkoitetuilla kulkuväylillä työkoneilla ja autoilla liikkua tulee liikkua erityisen varovaisesti ja huomioida muut käyttäjät. Kevytilikenteelle tarkoitetuilla kulkuväylillä ajaessa tulee käyttää varoitusvaloja.

3.2. Koneet ja laitteet

Työvälineiden ja koneiden sekä muiden rakennusvälineiden tulee täyttää työturvallisuudelle (mm. Vnp 1314/1994 ja 856/1998) asetetut vaatimukset.

Kaikille koneille ja työvälineille tehdään silmämääräinen tarkastus aina käytettäessä. Tarkastuksista vastaa urakan Pää toteuttaja. Mikäli tarkastuksissa ilmenee puutteita tai vikoja, tulee tarkastuksen kohteena olevan koneen, laitteen tai välineen käyttö estää, kunnes vika on korjattu tai korvattu kokonaan uudella.

Urakoitsijan on varmistettava urakassa käytettävien koneiden ja laitteiden kunto sekä soveltuvuus kulloinkin kyseessä oleviin käyttötarkoituksiin.

3.3. Ergonomia

Pää toteuttaja ohjeistaa työntekijöitensä hyvään työergonomiaan. Työntekijöiden on kiinnitettävä huomiota mm. nostotekniikkaan ja työskentely asentoihin. Liian painavia taakkoja ei nosteta ja taakkojen nostaminen tehdään ohjeistuksen mukaisesti, selän rasitusta välttäen. Pää toteuttaja tunnistaa ja poistaa nostojen ja siirtojen vaarat sekä laatii ohjeet hyvästä työergonomiasta.

3.4. Kemikaaliturvallisuus

Pää toteuttaja vastaa työkoneiden, polttonesteiden sekä kemikaalien työmaalla säilyttämiseen määrittävien lakien sekä asetusten ympäristönsuojelumääräyksiensä noudattamisesta. Pää toteuttaja laatii ohjeet kemikaalien turvallisesta käsittelystä henkilöille sekä ympäristölle sekä pitää nähtävillä listaa urakassa käytössä olevista kemikaaleista.

3.5. Henkilönsuojaimet

Työskennellessä tulee käyttää asianmukaisia henkilösuojaimia. Kuhunkin työvaiheeseen liittyvien henkilösuojainten valinnan ja käytön tulee perustua Urakoitsijan suorittamaan vaaran arviointiin. Eriyistä huomiota henkilösuojainten käyttöön tulee kiinnittää katualueilla sekä työkoneiden läheisyydessä.

Kaikki turvavarusteet tulee olla CE-hyväksytyjä.

3.6. Henkilökortti

Kaikilla urakka-alueella työskentelevillä tulee olla nähtävillä kuvallinen henkilötunniste. Henkilötunnisteesta tulee ilmetä henkilön nimi, veronumero sekä työnantajan nimi.

Henkilötunnistetta ei edellytetä henkilöiltä, jotka vain kuljettavat tavaraa työmaalle (eli eivät tee työtä tai asioi säännöllisesti työpaikalla vaan käyvät siellä tilapäisesti).

3.7. Toiminta hätätilanteessa

Pää toteuttaja huolehtii, että kohteessa on aina työmaan luonteen mukaiset tarvittavat ensiapuvälineet ja ensiavun antamisen hallitsevia henkilöitä. Ensiavusta ja pelastusvälineistä on määrätty erikseen kohdassa VNa 205/2009 74§:ssä.

Kaikista tapaturmista, lievistäkin, tulee kertoa urakan työnjohdolle, sekä työntekijöille, jos tapaturma on aiheutunut viallisesta laitteesta tai välineestä, josta on muille vaaraa. Myös kaikki läheltäpiti-tilanteet tulee ilmoittaa työnjohdolle, jotta voidaan reagoida ja estää mahdollinen tapaturma. Kaikki tapaturmat ja läheltäpiti-tilanteet käydään läpi työmaakokouksissa Tilaaajan kanssa.

3.7.1. Vakava työtapaturma

Vakavan tapaturman sattuessa:

- pelasta ihmiset hengenvaarasta
- estä lisäonnettomuudet
- varoita muita
- sammuta ajoneuvojen moottorit ja sähkölaitteet
- soita 112
- toimi 112 puhelun ohjeiden mukaisesti
- opasta auttajat onnettomuuspaikalle
- ilmoita tapaturmasta työnjohdolle

3.8. Järjestys ja siisteys

Päätoteuttaja vastaa työskennellessään ja varastoinnissaan yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä. Jätteiden leviäminen ympäristöön tulee estää.

Urakka-alueen siisteyttä ja järjestystä seurataan Tilaajan valvojen toimesta. Mikäli puutteita ei korjata valvojan huomautuksesta huolimatta, voi Tilaaja teettää siivoustyöt Urakoitsijan kustannuksella.

3.9. Aliurakoitsijoiden työturvallisuus

Päätoteuttaja on vastuussa aliurakoitsijoiden perehdyttämisestä työmaahan ja sen turvallisuus käytäntöihin. Aliurakoitsijoiden on noudatettava Tilaajan sekä Päätoteuttajan laatimia työmaan turvallisuutta koskevia asiakirjoja.

3.10. Melu

Päätoteuttajan on huolehdittava ja otettava huomioon ympäristösuojelulain 60§ sekä meluntorjuntalain 13§ mukaisista, erityisen häiritsevää melua aiheuttavia tilapäisiä toimintoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.

3.11. Nostotyöt

Päätoteuttaja noudattaa VNa 205/2009 5§ mukaisista määräyksistä ja velvoitteista nostolaitteisiin liittyen tapauskohtaisesti nosturi- ja nostotyyppin mukaisesti. Erityisnostotöistä laaditaan suunnitelma, joka esitetään Tilaajalle.

3.12. Kaivu- ja louhintatyöt

Mahdolliset kaivu- ja louhintatyöt tehdään turvallisesti huomioiden, maanlaatu, kaivannon syvyys, luiskan kaltevuus, sortumavaara sekä kuormitus ja liikenteestä, vedestä sekä sääolosuhteista aiheutuvat vaaratekijät. Kaivutöissä noudatetaan aina annettuja ohjeellisia luiskakaltevuuksia.

Päätoteuttaja on vastuussa ympäristön kiinteistöille tehtävistä katselmuksista ja mahdollisista rakennusaikaisten tärinöiden hallinnasta.

3.13. Perehdyttäminen

Päätoteuttaja vastaa työntekijöidensä sekä aliurakoitsijoiden perehdyttämisestä. Päätoteuttaja huolehtii myös, että työntekijöillä on riittävät tiedot turvallisesta työskentelystä ja että heillä on tiedossa Urakan vaara- ja haittatekijät sekä niiden poistamiseen tarvittavat toimenpiteet. Päätoteuttaja huolehtii myös, että Tilaajan antamat muutkin turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet välitetään kaikille Päätoteuttajan vastuulla oleville työntekijöille ja urakoitsijoille.

4. URAKAN VAARA- JA HAITTATEKIJÄT

Tässä kohdassa on esitetty Tilaajan tunnistamat urakkaan liittyvät turvallisuustekijät. Päätoteuttaja on velvollinen ilmoittamaan Tilaajalle havaitsemansa urakan vaara- ja haittatekijät, joita ei tässä asiakirjassa ole huomioitu.

4.1. Kohteen olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät

4.1.1. Työympäristö

Työympäristönä toimivat pääasiassa julkiset tilat, joiden käyttöä ei rajoiteta kunnossapitotöiden ajaksi. Tästä johtuen tulee kiinnittää erityistä huomiota julkisten tilojen käyttäjien ja ohikulkijoiden turvallisuuteen.

Töiden ajoitusta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon ajankohdat, jolloin alueella on paljon käyttäjiä. Koulujen ja päiväkotien pihalla töitä ei tehdä välituntien tai lasten viheralueella leikkimisen aikana eikä puistoissa esimerkiksi erityisten tapahtumien aikana.

4.1.2. Työskentelyolosuhteet

Urakkaan liittyviä mahdollisia työskentelyolosuhteisiin liittyviä riskejä ovat:

- sään vaikutus, vuodenaikojen vaihtelu
- kirkkaus, pimeys, häikäisy, valaistus
- pöly, melu, värinä
- työn kuormittavuus, työn raskaus
- maastonmuodot
- liukkaus

4.1.3. Poikkeukselliset olosuhteet

Tilanteita, jotka voivat aiheuttaa poikkeukselliset olosuhteet työkohteessa ovat:

- liikennehäiriöt / jalankulkijat / kiinteistöjen käyttäjät
- onnettomuudet, vaaratilanteet, pelastusliikenne
- luonnonilmiöt
- Tapahtumat

4.1.4. Aikataulu ja työaika

Urakkaan liittyviä mahdollisia aikataulullisia riskejä ovat:

- töiden yhtäaikaisuus
- työkatkot, työvaiheiden siirtyminen
- rajoitukset
- kiire

4.2. Vaaralliset työt (Vna 205/2009)

Urakassa mahdollisia vaaralliseksi työksi luokiteltuja töitä ovat:

- Työskentely kaivantojen vieressä; putoamisvaara, sortumavaara
- Työskentely yleisellä liikenteellä olevilla alueella
- Työt, jossa työntekijöihin kohdistuu maansortuman alle hautautumisen vaara
- Rakenteiden, rakenneosien tai materiaalien purkutyöt ja purkumateriaalien siirrot
- Nostotyöt
- Terveydelle haitallisten aineiden ja materiaalien käyttö ja käsittely
- Liikennejärjestelyjen rakentaminen ja muuttaminen

4.3. Fysikaaliset, kemialliset, biologiset ja mekaaniset tekijät

4.3.1. Fysikaaliset tekijät

Urakkaan liittyviä mahdollisia fysikaalisia riskejä ovat:

- työilman epäpuhtaudet / pölylähteet
- melu- ja värinälähteet
- sähköjännitteet, sähkölähteet
- lämpötilaolosuhteet
- maastonmuodot

4.3.2. Kemialliset tekijät

Urakkaan liittyviä mahdollisia kemiallisia riskejä ovat:

- terveydelle vaaralliset aineet ja materiaalit ja niiden käsittely
- terveydelle vaaralliset jätteet ja niiden käsittely (mm. huumeepiikit)
- polttomoottorikoneiden tankkaus
- kemiallisten aineiden ympäristöriskit

4.3.3. Biologiset tekijät

Urakkaan liittyviä mahdollisia biologisia riskejä ovat:

- maa-aineksen käsittely

4.3.4. Mekaaniset tekijät

Urakkaan liittyviä mahdollisia mekaanisia riskejä ovat:

- työn kuormittavuus
- ergonomiahaitat

4.4. Turvallisuuksuunnitelma

Päätoteuttaja laatii urakasta turvallisuussuunnitelman/t. Suunnitelman tulee pohjautua tähän asiakirjaan ja Tilaajan sekä Päätoteuttajan itse havainnoimiin turvallisuustekijöihin.

Turvallisuuksuunnitelmassa on huomioitava vähintään seuraavat:

- työskentely liikennealueilla
- kevyenliikenteen väylällä ajo ja niiden ylitykset
- kevyt liikenne ja kevyenliikenteen pääsyn estäminen työskentelyalueelle
- työskentely kevyenliikenteenväylän välittömässä läheisyydessä
- työskentely piha-alueilla
- työskentely julkisilla sivullisilta rajaamattomilla alueilla
- kaluston siirrot ja pysäköinti
- kaluston huolto ja tankkaus
- työkoneiden liikkeet
- toiminta hätätilanteessa, ensiapu ja ensiapuvälineet
- jätehuolto, jätteet
- ulkopuolisten alueelle pääsyn estäminen/työskentelyn turva-alueet
- vaaralliset työvaiheet ja työt sekä niihin liittyvät suunnitteluvälitteet
- työergonomia
- fysikaaliset, kemialliset, biologiset ja mekaaniset altisteet ja niiden riskien minimointi